

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Wasilewski

w sprawie z powództwa T. G.
przeciwko Prokuraturze Okręgowej w P.
o uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 maja 2005 r.,
kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w P.
z dnia 23 stycznia 2004 r., sygn. akt VI Pa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania.

±

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 23 stycznia 2004 r. (VI Pa .../03), w sprawie z powództwa T. G. przeciwko Prokuraturze Okręgowej w P. o uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy, w wyniku apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w K. z dnia 25 września 2003 r. (IV P .../02) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił.

W kasacji od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2004 r. pełnomocnik powoda zarzuciła naruszenie: po pierwsze – art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.) „polegające na uznaniu przez Sąd II instancji, że schorzenie powoda nie mieści w definicji wypadku przy pracy określonej powołanej przepisem ze względu na

wewnętrzny charakter przyczyny schorzenia mający mieć źródło w stanie zdrowia powoda pomimo, iż we wszystkich opiniach (...) jako przyczyna schorzenia powoda wskazywany jest stres (...); po drugie – przez „pominięcie wynikającego z art. 299 § 4 k.p. zakazu dopuszczenia do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku, co w przypadku znanego pozwanej stanu zdrowia powoda miało istotne znaczenie dla oceny przyczyn powstania schorzenia w związku z wykonywaną pracą”; po trzecie – art. 233 § 1 w związku z art. 278 § 1 i art. 382 k.p.c. „poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (...)”. Równocześnie, jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania pełnomocnik powoda wskazała potrzebę wyjaśnienia: po pierwsze – „kwestii dopuszczalności uznawania stresu doznawanego przez pracownika jak również stresogennego charakteru wykonywanej pracy jako okoliczności uzasadniającej przyjęcie wypadku przy pracy w świetle przesłanek wynikających z definicji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych”, podnosząc zarazem w tym kontekście w uzasadnieniu kasacji, że: „Co do tej kwestii istnieje spora rozbieżność w orzecznictwie. Z jednej strony, w wyroku z 30.07.1997 r. (sygn. akt II UKN 192/97, OSNP 1998/12/367) Sąd Najwyższy uznał, że stres psychiczny związany z wykonywaniem obowiązków pracowniczych, które organizm ludzki jest w stanie znieść bez istotnego uszczerbku dla zdrowia nie jest przyczyną zewnętrzną wypadku przy pracy. (...) Bardziej uzasadnione wydają się jednak poglądy znajdujące oparcie w późniejszej linii orzecznictwa prezentującej odmienne stanowisko, jak w wyroku SN z 2.10.1997 r. (II UKN 248/97 OSNP 1998/14/434) oraz (...)”; po drugie – „2. kwestii dopuszczalności oceny przez Sąd okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, szczególnie z zakresu medycyny, w oparciu o ustalenia odmienne niż wnioski wynikające z przeprowadzonych w toku postępowania opinii biegłych”, albowiem: „Oczywistym jest, że Sąd orzekający nie może być w żaden sposób ograniczany, w tym również opiniami biegłych, jednakże w sytuacjach, gdy ocenie podlegają okoliczności wymagające specjalistycznej wiedzy z danej dziedziny, szczególnie medycyny (...) wydaje się, że powinien w pewnym stopniu być związany wynikami opinii biegłych”;

po trzecie – „3. możliwości dokonywania przez Sąd II instancji ustaleń w zakresie wiadomości specjalnych, przeciwnych do ustaleń i wniosków wynikających z opinii biegłego (...)”, ponieważ „o ile rzeczywiście przy ocenie dokumentów czy też zeznań stron oraz świadków mieści się to w zakresie autonomii orzekania Sądu (...), o tyle w przypadku kwestionowania wniosków opinii biegłych dotyczących wiadomości specjalnych, wskazane byłoby przeprowadzenie choćby opinii uzupełniającej (...)”. W konsekwencji, w kasacji sformułowany został wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w P. do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. Natomiast strona pozwana w odpowiedzi na kasację wniosła o „odmówienie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania albowiem w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, ani też nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, a kasacja jest oczywiście bezzasadna ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej jako bezpodstawnej.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja powinna czynić zadość szczególnym wymaganiom formalnym określonym w art. 393³ k.p.c., w tym – poza przytoczeniem podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia – powinna ona zawierać także „przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie” (art. 393³ § 1 pkt. 3 k.p.c.), które stanowią odrębny element formalny kasacji jako pisma procesowego. Oznacza to w szczególności, że w kasacji należy wykazać (*sic!*), iż w sprawie, której ona dotyczy, bądź „występuje istotne zagadnienie prawne” (art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c. – *a contrario*), bądź „istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie” (art. 393 § 1 pkt. 2 k.p.c. – *a contrario*), bądź też „zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo” albo „zachodzi nieważność postępowania” (art. 393 § 2 k.p.c.). Wnoszący kasację nie może przy tym ograniczyć się do powtórzenia w jej treści jednego lub kilku ustawowych sformułowań, do którego lub których pragnie nawiązać, jako do „okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji”, lecz obowiązany jest do

profesjonalnego prawniczego uzasadnienia wskazanej lub wskazanych „okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji” i to w kontekście okoliczności faktycznych i prawnych tej sprawy, której kasacja ta dotyczy. Nie spełnienie tego wymagania kasacji stanowi tzw. brak istotny kasacji, bowiem kasacja taka nie czyni zadość wymaganiu formalnemu określone w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c., a to w konsekwencji skutkować musi jej odmową jej przyjęcia do rozpoznania. Wymaganiu temu w żadnym razie nie czyni zadość wskazanie w kasacji na potrzebę wyjaśnienia: po pierwsze – „kwestii dopuszczalności uznawania stresu doznawanego przez pracownika jak również stresogennego charakteru wykonywanej pracy jako okoliczności uzasadniającej przyjęcie wypadku przy pracy w świetle przesłanek wynikających z definicji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych”, podnosząc zarazem w tym kontekście w uzasadnieniu kasacji, że: „Co do tej kwestii istnieje spora rozbieżność w orzecznictwie. Z jednej strony, w wyroku z 30.07.1997 r. (sygn. akt II UKN 192/97, OSNP 1998/12/367) Sąd Najwyższy uznał, że stres psychiczny związany z wykonywaniem obowiązków pracowniczych, które organizm ludzki jest w stanie znieść bez istotnego uszczerbku dla zdrowia nie jest przyczyną zewnętrzną wypadku przy pracy. (...) Bardziej uzasadnione wydają się jednak poglądy znajdujące oparcie w późniejszej linii orzecznictwa prezentującej odmienne stanowisko, jak w wyroku SN z 2.10.1997 r. (II UKN 248/97 OSNP 1998/14/434) oraz (...)”; po drugie – „2. kwestii dopuszczalności oceny przez Sąd okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, szczególnie z zakresu medycyny, w oparciu o ustalenia odmienne niż wnioski wynikające z przeprowadzonych w toku postępowania opinii biegłych”, albowiem: „Oczywistym jest, że Sąd orzekający nie może być w żaden sposób ograniczany, w tym również opiniami biegłych, jednakże w sytuacjach, gdy ocenie podlegają okoliczności wymagające specjalistycznej wiedzy z danej dziedziny, szczególnie medycyny (...) wydaje się, że powinien w pewnym stopniu być związany wynikami opinii biegłych”; po trzecie – „3. możliwości dokonywania przez Sąd II instancji ustaleń w zakresie wiadomości specjalnych, przeciwnych do ustaleń i wniosków wynikających z opinii biegłego (...)”, ponieważ „o ile rzeczywiście przy ocenie dokumentów czy też zeznań stron oraz świadków mieści się to w zakresie autonomii orzekania Sądu

(...), o tyle w przypadku kwestionowania wniosków opinii biegłych dotyczących wiadomości specjalnych, wskazane byłoby przeprowadzenie choćby opinii uzupełniającej (...)"'. Wnoszący kasację nie przedstawił bowiem w ogóle profesjonalnego wyводу prawniczego, w którym – w nawiązaniu do orzecznictwa sądowego i w kontekście danej sprawy – podjąłby choćby próbę rozważenia argumentacji prawniczej przemawiającej na rzecz oraz przeciwko sugerowanym poglądom prawnym.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393⁷ § 1 k.p.c. w związku z art. 393 § 1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) orzekł jak w sentencji.

Teza:

Nie czyni zadość wymaganiu 'przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania' (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) wskazanie w kasacji na potrzebę wyjaśnienia: po pierwsze – „kwestii dopuszczalności uznawania stresu doznawanego przez pracownika jak również stresogennego charakteru wykonywanej pracy jako okoliczności uzasadniającej przyjęcie wypadku przy pracy w świetle przesłanek wynikających z definicji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych”, podnosząc zarazem w tym kontekście w uzasadnieniu kasacji, że: „Co do tej kwestii istnieje spora rozbieżność w orzecznictwie. Z jednej strony, w wyroku z 30.07.1997 r. (sygn. akt II UKN 192/97, OSNP 1998/12/367) Sąd Najwyższy uznał, że stres psychiczny związany z wykonywaniem obowiązków pracowniczych, które organizm ludzki jest w stanie znieść bez istotnego uszczerbku dla zdrowia nie jest przyczyną zewnętrzną wypadku przy pracy. (...) Bardziej uzasadnione wydają się jednak poglądy znajdujące oparcie w późniejszej linii orzecznictwa prezentującej odmienne stanowisko, jak w wyroku SN z 2.10.1997 r. (II UKN 248/97 OSNP 1998/14/434) oraz (...)”; po drugie – „2. kwestii dopuszczalności oceny przez Sąd okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, szczególnie z zakresu medycyny, w oparciu o ustalenia odmienne niż wnioski wynikające z przeprowadzonych w toku postępowania opinii biegłych”, albowiem: „Oczywistym jest, że Sąd orzekający nie może być w żaden sposób ograniczany, w tym również opiniami biegłych, jednakże w sytuacjach, gdy ocenie podlegają okoliczności wymagające specjalistycznej wiedzy z danej dziedziny, szczególnie medycyny (...) wydaje się, że powinien w pewnym stopniu być związany wynikami opinii biegłych”; po trzecie – „3. możliwości dokonywania przez Sąd II instancji ustaleń w zakresie wiadomości specjalnych, przeciwnych do ustaleń i wniosków wynikających z opinii biegłego (...)”, ponieważ „o ile rzeczywiście przy ocenie dokumentów czy też zeznań stron oraz świadków mieści się to w zakresie autonomii orzekania Sądu (...), o tyle w przypadku kwestionowania wniosków opinii biegłych dotyczących wiadomości specjalnych, wskazane byłoby przeprowadzenie choćby opinii uzupełniającej (...)”. Wnoszący kasację nie przedstawił bowiem w ogóle profesjonalnego wywodu prawniczego, w którym – w nawiązaniu do orzecznictwa

sądowego i w kontekście danej sprawy – podjąłby choćby próbę rozważenia argumentacji prawniczej przemawiającej na rzecz oraz przeciwko sugerowanym poglądom prawnym.